

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
Волинський національний університет імені Лесі Українки
Факультет культури і мистецтв
Кафедра музичного мистецтва

СИЛАБУС
вибіркового освітнього компонента
МУЗИЧНИЙ ІНСТРУМЕНТ (ФОРТЕПІАНО)

підготовки магістра

спеціальності 025 Музичне мистецтво

освітньо-професійної програми «Музичне мистецтво»

Силабус освітнього компонента «Музичний інструмент (фортепіано)»
підготовки магістра, галузі знань 02 Культура і мистецтво, спеціальності 025
Музичне мистецтво, за освітньо-професійною програмою «Музичне мистецтво».

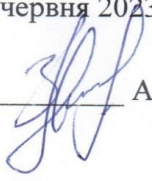
Розробник: Гордійчук Людмила Василівна, старший викладач кафедри
музичного мистецтва.

Погоджено

Гарант освітньо-професійної програми В. Кашаюк

**Силабус освітнього компонента затверджено на засіданні кафедри
музичного мистецтва**

протокол № 12 від червня 2023 р.

Завідувач кафедри А. Зарицький

I. Опис освітнього компонента

Найменування показників	Галузь знань, спеціальність, освітньо-професійна /освітньо-наукова/освітньо-творча програма, освітній рівень	Характеристика освітнього компонента
Денна форма навчання	Галузь знань 02 Культура і мистецтво Спеціальність 025 Музичне мистецтво Освітньо-професійна програма Музичне мистецтво Освітній рівень магістр	Вибіркова
Кількість годин/кредитів <u>120 / 4</u>		Рік навчання 1
ІНДЗ: <u>немає</u>		Семестр 1-ий
		Індивідуальні 24_год.
		Самостійна робота 88 год.
		Консультації 8 год.
		Форма контролю: залік
Мова навчання		українська

Найменування показників	Галузь знань, спеціальність, освітньо-професійна /освітньо-наукова/освітньо-творча програма, освітній рівень	Характеристика освітнього компонента
Заочна форма навчання	Галузь знань 02 Культура і мистецтво Спеціальність 025 Музичне мистецтво Освітньо-професійна програма Музичне мистецтво Освітній рівень магістр	Вибіркова
Кількість годин/кредитів <u>120 / 4</u>		Рік навчання 1
ІНДЗ: <u>немає</u>		Семестр 1-ий
		Індивідуальні 10_год.
		Самостійна робота 96 год.
		Консультації 14 год.
		Форма контролю: залік
Мова навчання		українська

II. Інформація про викладача

Гордійчук Людмила Василівна

Старший викладач кафедри музичного мистецтва

Контактна інформація (+380506704414, hordiychuk.ludmila@vnu.edu.ua)

Дні занять (<http://94.130.69.82/cgi-bin/timetable.cgi>)

III. Опис освітнього компонента

1. Анотація ОК.

Освітній компонент «Музичний інструмент (фортепіано)» спрямований на професійну підготовку майбутніх фахівців у галузі 02 «Культура і мистецтво» спеціальності 025 «Музичне мистецтво» освітнього ступеня магістр. Даний курс є важливою складовою інструментально-виконавської та професійно-педагогічної підготовки майбутнього фахівця, передбачає оволодіння сучасними інструментально-виконавськими прийомами, що необхідні для роботи, навичками читання з аркуша, готовності до створення та реалізації власних концепцій у інструментально-виконавській діяльності.

2. Пререквізити. ОК «Фахова майстерність» (предметний модуль «Спеціальний клас»).

Постреквізити. ОК «Фахова майстерність», «Педагогічна практика в ЗВО», «Атестаційний екзамен з фаху і керівництва художнім колективом».

3. Мета і завдання ОК.

Метою вибіркового ОК «Музичний інструмент (фортепіано)» є удосконалення навичок гри на фортепіано, інструментально-виконавської майстерності. Система навчання забезпечує повноцінну професійну освіту та творчий розвиток майбутнього фахівця, сприяє формуванню інструментально-технічних та художньо-виконавських умінь, розуміння інструментального мистецтва, підготовка до концертної діяльності.

Основними завдання вивчення вибіркового ОК «Музичний інструмент (фортепіано)» є:

- вивчення інструментального репертуару, різнохарактерного за змістом, жанром та стилем, що сприяє естетичному та духовному розвитку здобувача освіти;
- розвиток слухових і інструментальних навичок: розвиток почуття ритму, музичної пам'яті, оволодіння прийомами звуковедення;
- прищеплення навичок свідомого, активного, глибокого, реалістичного, художнього виконання інструментальних творів через розкриття ідейно-художнього змісту, виявлення засобів музичної виразності, обґрунтування виконавської інтерпретації;

- розширення діапазону сприйняття студентом художніх образів, засобів виконавської виразності;
- набуття навичок інструментального мислення, ознайомлення з репертуаром різних інструментальних груп та стилів.

4. Результати навчання (Компетентності).

Інтегральна компетентність (ІК)

ІК Здатність розв'язувати складні задачі і проблеми у галузі музичної професійної діяльності або у процесі навчання, що передбачає проведення досліджень та/або здійснення інновацій в теорії, історії музики, у педагогіці, виконавстві та характеризується невизначеністю умов і вимог.

Загальні компетентності (ЗК)

ЗК 2. 2. Здатність виявляти, ставити та вирішувати проблеми.

ЗК 4. Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу.

ЗК 5. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.

Фахові компетентності (ФК)

ФК 1. Здатність створювати, реалізовувати і висловлювати свої власні художні концепції.

ФК 4. Здатність інтерпретувати художні образи у музикознавчій / виконавській / диригентській / композиторській / педагогічній діяльності.

ФК 6. Здатність викладати спеціальні дисципліни в закладах освіти з урахуванням цілей навчання, вікових та індивідуальних особливостей здобувачів освіти.

Програмні результати навчання (ПРН)

ПРН 5. Побудувати концепцію та драматургію музичного твору у виконавській діяльності, створювати його індивідуальну художню інтерпретацію.

ПРН 6. Володіти музично-аналітичними навичками жанрово-стильової та образно-емоційної атрибуції музичного твору при створенні виконавських, музикознавчих та педагогічних інтерпретацій.

ПРН 7. Володіти термінологією музичного мистецтва, його понятійно-категоріальним апаратом.

5. Структура освітнього компонента.

Денна форма навчання

Назви змістових модулів і тем	Усього	Лек.	Практ.	Інд.	Сам. роб.	Конс.	*Форма контролю/ Бали
Змістовий модуль 1. Інструментально-технічна підготовка							
Тема 1. Вивчення акомпанементу та створення гармонічної імпровізації.	30			6	22	2	ІРЗО/10
Тема 2. Ескізне опрацювання етюду та політичного твору.	30			6	22	2	ІРЗО/10
Разом за модулем 1	60			12	44	4	ІРЗО/20
Змістовий модуль 2. Основи художньо-виконавської підготовки							
Тема 3. Художньо-виконавський аналіз твору великої форми.	30			6	22	2	ІРЗО/10
Тема 4. Вивчення двох різножанрових творів.	30			6	22	2	ІРЗО/10
Разом за модулем 2	60			12	44	4	ІРЗО/20
Види підсумкових робіт							Бал
Модульна контрольна робота 1							30
Модульна контрольна робота 2							30
Всього годин / Балів	120			24	88	8	100

Методи контролю*: ІНДЗ/ІРЗО – індивідуальне завдання/індивідуальна робота здобувача освіти, МКР/КР – модульна контрольна робота/ контрольна робота.

Заочна форма навчання

Назви змістових модулів і тем	Усього	Лек.	Практ.	Інд.	Сам. роб.	Конс.	*Форма контролю/ Бали
Змістовий модуль 1. Інструментально-технічна підготовка							
Тема 1. Вивчення акомпанементу та створення гармонічної імпровізації.	30			2	24	4	ІРЗО/10
Тема 2. Ескізне опрацювання етюду та політичного твору.	30			3	24	3	ІРЗО/10
Разом за модулем 1	60			5	48	7	ІРЗО/20
Змістовий модуль 2. Основи художньо-виконавської підготовки							

Тема 3. Художньо-виконавський аналіз твору великої форми.	30			2	24	4	ІРЗО/10
Тема 4. Вивчення двох різножанрових творів.	30			3	24	3	ІРЗО/10
Разом за модулем 2	60			5	48	7	ІРЗО/20
Види підсумкових робіт							Бал
Модульна контрольна робота 1							30
Модульна контрольна робота 2							30
Всього годин / Балів	120			10	96	14	100

6. Завдання для самостійного опрацювання.

- читання з аркуша та створення гармонічної імпровізації;
- ескізне опрацювання твору великої форми;
- художньо-виконавський аналіз музичного твору та власна його інтерпретація;
- вдосконалення виконавських прийомів та штрихів;
- прослуховування аудіо та відеозаписів виконуваних творів іншими виконавцями;
- вивчення гам, арпеджіо, акордів;
- вивчення етюду, фортепіанних п'єс та поліфонічних творів.

IV. Політика оцінювання

В процесі вивчення ОК використовуються такі методи навчання: словесні, наочні, практичні, показ викладача, репетиційний процес, долання технічних труднощів, робота над темпом, метро-ритмічною організацією, звукоутворенням, штрихами, динамікою, над художнім образом та ін.

Форми поточного оцінювання: виконання програми (частинами).

Форми модульного оцінювання – виконання програми (повністю) у формі концертного виступу.

Поточний контроль здійснюється під час проведення індивідуальних занять і має за мету перевірку рівня професійної готовності здобувачів освіти. Максимальна кількість балів поточного контролю становить 40 балів.

Підсумковий модульний контроль здійснюється у формі виконання здобувачем освіти модульних контрольних робіт: виконання двох різнохарактерних творів (по 1 в кожній МКР).

Максимальний бал, отриманий за дві МКР становить 60 балів.

Політика викладача щодо здобувача освіти. Відвідування занять є обов'язковим компонентом оцінювання. За об'єктивних причин (наприклад, хвороба, працевлаштування, академічний обмін, навчання за подвійним

дипломом) навчання може відбуватись в он-лайн формі за погодженням із завідувачем кафедурою, деканатом.

Політика щодо академічної доброчесності. Підготовка здобувача вищої освіти до індивідуальних занять є самостійною (розбір музичного тексту, робота над технічними та виконавськими труднощами). За потреби здобувач може отримати консультацію у викладача у позааудиторний час.

Політика щодо дедлайнів та перескладання. Виконання завдань, передбачених силабусом, відбувається у визначені розкладом терміни – розклади занять та заліково-екзаменаційної сесії, при цьому виконання самостійних робіт можливе до початку заліково-екзаменаційної сесії.

Критерії оцінювання індивідуальної роботи здобувача освіти:

10-8 балів – отримують здобувачі освіти, які вільно володіють інструментальними навичками, технічною та художньо-виконавською майстерністю; усвідомленою та артистичною грою на фортепіано, яскраво та переконливо втілюють музичний образ;

7-5 бали – отримують здобувачі освіти, які на середньому рівні володіють інструментально-технічними навичками та художньо-виконавськими вміннями. Впевнене виконання програмових вимог з незначною кількістю змістовних помилок;

4-3 бали – отримують здобувачі освіти, які недостатньо володіють інструментальними навичками, допущено значну кількість художньо-технічних помилок;

1–2 бали – здобувач освіти недостатньо засвоїв теми, допустив грубі помилки у розумінні основних понять, не зміг правильно узагальнити вивчений матеріал;

0 балів – відповідь відсутня.

V. Підсумковий контроль

Формою підсумкового контролю з вибіркового ОК «Музичний інструмент (фортепіано)» є залік, що полягає в оцінці засвоєння здобувачем навчального матеріалу. Залік проводиться у формі академконцерту, як контрольний захід під час залікової сесії. Залік виставляється за умови, якщо здобувач освіти виконав усі види навчальної роботи, які визначені силабусом, отримав не менше 60 балів.

При перескладанні заліку анулюються усі попередньо набрані бали. У цьому випадку здобувачу освіти пропонується виконати індивідуальне залікове завдання, яке передбачає:

- 1) перескладання двох МКР, що передбачає виконання двох різнохарактерних творів (по 1 в кожній МКР) – по 30 балів за кожне, усього 60 балів;
 - 2) виконання двох етюдів – по 10 балів за кожен, письмова анотація на фортепіанні твори, що вивчались – по 10 балів за кожну, усього 40 балів.
- Максимальна оцінка за залік – 100 балів.

«Зараховано» – 60-100 балів – виставляється, якщо здобувач освіти засвоїв навчальний матеріал згідно навчальної програми, впевнено володіє інструментально-технічними навичками та художньо-виконавськими вміннями. Вміє застосовувати набуті знання на практиці, розв’язувати творчі завдання.

«Не зараховано» – 0-59 балів – здобувач освіти оволодів матеріалом згідно програми на недостатньому рівні, не володіє основними практичними навичками.

Критерії оцінювання МКР (по 30 балів)

30-25 балів – отримують здобувачі освіти, які вільно володіють інструментальними навичками, технічною та художньо-виконавською майстерністю; усвідомленою та артистичною грою на інструменті, яскраво та переконливо втілюють музичний образ;

24–11 балів – отримують здобувачі, які на середньому рівні володіють інструментально-технічними навичками та художньо-виконавськими вміннями. Впевнене виконання програмових вимог з незначною кількістю змістовних помилок;

10 – 1 бал – здобувач освіти недостатньо засвоїв теми, допустив грубі помилки у розумінні основних понять, не зміг правильно узагальнити вивчений матеріал;

0 балів – завдання не виконано.

VI. Шкала оцінювання

Шкала оцінювання знань здобувачів освіти з освітніх компонентів, де формою контролю є залік

Оцінка в балах	Лінгвістична оцінка
90–100	Зараховано
82–89	
75–81	
67–74	
60–66	
1–59	Незараховано (необхідне перескладання)

VII. Рекомендована література

Основна література

1. Гаркуша Л. І., Економова О. С. Формування інструментально-виконавського досвіду майбутнього вчителя музичного мистецтва: навч. метод. посіб. для студ. вищ. навч. зал. Київ : Київський університет імені Бориса Грінченка, 2014. 84 с.

2. Гордійчук Л. В. Самостійна робота над музичним твором: основні етапи та методи : методичні рекомендації для студентів спеціальності 025 «Музичне мистецтво» з дисципліни «Спеціальний музичний інструмент. Фортепіано» Луцьк : Ключі, 2017. 28 с.

3. Гордійчук А. М., Гордійчук Л. В. Особливості самостійної роботи студентів в процесі інструментально-виконавської підготовки. *Збірник наукових праць «Педагогічні науки»*. Херсон: Херсонський державний університет, 2017. Вип. 80 (2). С.135-139.

4. Гордійчук Л. В., Кругляченко А. Ю. Розвиток навичок читання з аркуша майбутнього піаніста-концертмейстера в процесі ансамблевого виконавства. *Національна освіта в стратегіях соціокультурного вибору : теорія, методологія, практика* : матеріали IV Всеукраїнської науково-практичної інтернет-конференції з міжнародною участю. Луцьк : Луцький педагогічний коледж, 2020. С. 79-81.

5. Гордійчук Л. В., Кругляченко А. Ю. Основи художньо-виконавської майстерності піаніста-концертмейстера. *Актуальні проблеми розвитку українського мистецтва : культурологічний, мистецтвознавчий, педагогічний аспекти* : матеріали V Всеукраїнської науково-практичної конференції / наук. ред. канд. пед. Наук Панасюк С.Л. Луцьк : СНУ імені Лесі українки, 2020. Вип. 1. С.46-48.

6. Склярів О. Д. Методика викладання курсу фортепіано (формування і розвиток виконавських навичок учнів): Навч. посіб. Х.: ХДАК, 2002. 192 с.

7. Фоміна Т. М. Сильові принципи фортепіанного виконання і можливості індивідуальної виконавської інтерпретації. Одеса: Астропринт, 2014. 136 с.

Додаткова література

1. Історія виконавства: конспекти лекцій з навчальної дисципліни для студентів мистецьких закладів освіти (спеціалізація «Фортепіано») / О.В.Косилова, Н.І.Путря, Т.І.Буравльова, Т.М.Лобаченко, Л.В.Зіноватна. Київ, 2019. 258 с.

2. Лісовий В.А., Мельничук Я.М., Бойчук І.І. Основний музичний інструмент (фортепіано): навчально-методичний посібник. Чернівці: Рута, 2007. 69 с.

3. Музичний інструмент фортепіано естрадно-джазового спрямування: методичні рекомендації для початкової мистецької освіти / уклад. Л.М.Ковальова, А.А.Саратська. Київ, 2021. 19 с.

4. Некрасов Ю. Комплексне навчання гри на фортепіано : Навч.-метод. посіб. Одеса: АстроПринт, 2000. 148 с.

5. Савицький Р. Основні засади фортепіанної педагогіки : метод. посіб. Тернопіль : СМП «АСТОН», 2000. 68 с.

6. Фортепіано. Самостійна робота: методичні рекомендації для студентів вищих навчальних закладів культури і мистецтв I-II рівнів акредитації / уклад. С.С. Воробйова, С.Ю. Конопльова. Київ : «Фірма «ІНКОС», 2006, 24 с.